

PRZYPROWADZIĆ (81) *vb pf*

o jasne; -a- (67), -ã- (8); -ã- *GórnRozm*; -a- : -ã- *GliczKsiąż (1:1), BibRadz (5:1), BielKron (6:5)*.
inf przyprowadzić (13). ◇ *fut 1 sg* przyprowadzę (3). ◇ *3 sg* przyprowadzi (9). ◇ *1 pl* przyprowadzi(e)my (1). ◇ *praet 2 sg m* -ś przyprowadził (3). ◇ *3 sg m* przyprowadził (19). *f* przyprowadziła (2). *n* przyprowadziło (2). ◇ *2 pl m pers* przyprowadziliście (1). ◇ *3 pl m pers* przyprowadzili (11). ◇ *imp 2 sg* przyprowadź (3). ◇ *3 sg* niechaj przyprowadzi (1). ◇ *con 3 sg m* by przyprowadził (4). *f* by przyprowadziła (1). ◇ *1 pl m pers* byśmy przyprowadzili (1). ◇ *3 pl m pers* by przyprowadzili (2). ◇ *impers praet* przyprowadz(o)no (3). ◇ *con* by przyprowadz(o)no (1). ◇ *part praet act* przyprowadziwszy (1).

Sł stp notuje, Cn s.v. przyprowadzam, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII (z Cn) – XVIII w.

1. *Doprowadzić kogoś lub coś do jakiegoś miejsca lub osoby; adducere, deducere Vulg, PolAnt, Cn; reducere Vulg, PolAnt; introducere, perducere Vulg; ducere PolAnt [w tym: kogo, co (żywotne) (62)] (66)*: Idź go [*Ezopa*] każy przyprowadzić/ Bych co rychley mógł z nim mowić. *BierEz F4; LibLeg 11/66*; Niepotwierdzaliście niedołączney [owcy]/ [...] á obłudney nie przyprowadziliście *BibRadz Ez 34/4*; Gdy go przyprowadził [stróż cesarza na zamek]/ połał po stróże y pytał ich iegli iákiego łotrą w nocy vchwyćili. *BielKron 169, 175, 322, 388v*; Y połał poń Iulianá Defenóra/ który potym był Biłkupem Sábinłkim/ rofkázuiąc áby go z częcią co nawiętszą przyprowadził *SkarŻyw 212*; Przeto do Polłkich vphow od śwych fię wyładził/ By Polakow Tátárom w bok zász przyprowadził *StryjKron 732, 602*.

przyprowadzić do kogo (5): Pyerweć pan Bog Ewę do Adámá przyprowadził y zwięzał/ á pothem rzekł: Rosćcye á množcye łye *GliczKsiąż B7*; Y powstáwłzy mężowie [...] wzięli ony więźnie/ [...] y odprowadzáli ná oflech káždego niemocnego/ á przyprowadzili do Ierychá miáftá palm do bráćiey ich *BibRadz 2.Par 28/15; BudBib 1.Esdr 8/17*; Brany twoie zászdy otwárte będą/ á nie zászwrą ich w nocy y we dnie/ áby máiętności Pogáńłkie do ćiebie przyniešiono/ y Krole ich do ćiebie przyprowadzono [*Vulg Is 60/11*]. *CzechRozm 120; [Leop Tob 5/15 (Linde)]*. *Cf przyprowadzić do kogo skąd*.

przyprowadzić do kogo skąd (1): y kazał [*Aleksander*] do łiebie Sachmatá Cárzá Zawolłkiego z Trokow przyprowadzić *StryjKron 697*.

przyprowadzić komu (2): *StryjWjaz A3*; Nie dár iáki kołztowny/ [...] Ofiáruięc moy Pánie [...] Ale garsć pieśni nowych/ Krolá ták wielkiego [*tj. Zygmuntá III*]/ Gdyś go nam przyprowadził w dobrym zdrowiu iego *KmitaPsal ktv*.

przyprowadzić na co [= do objęcia czego] (2): Wypráwili tedy zász Pánowie Koronni do Litwy Połły/ ktorzyby Sigmuntá ná Krolełstwo Polłkie Oyczyłte y Dziádowłkie przyprowadzili *StryjKron 707; PowodPr 20*.

przyprowadzić przed kogo, przed co (2): *BielKron 434v*; Pátrzałem w widzeniu nocnym/ á oto przychodził w obłokách niebiełskich niektory iáko łyn człowieczy/ który przyłzedł áż do łtárodziennego/ y przyprowadzono go przedeń/ y podáne mu ieft pánowánie/ y częśc y krolełstwo [*Vulg Dan 7/13*] *CzechEp 299*.

przyprowadzić dokąd (21): Ale my łámi zbroyni y gotowi poydziemy przed łyny Iłráelłkimi ná woynę/ (ták długo) aż ich przyprowadziemy ná ich miełcá. *Leop Num 32/17; BibRadz 2.Reg 19/41*,

2.Par 28/15, Ps 59/11; Pośláli potym poń [po carza zawołckiego] Tafzlika kthory go przyprowadził pod Kijow *BielKron* 400v, 169, 417v, 453; Y thám [do izby] kazał poślá przyprowadzić *GórnDworz* P, Y8; *RejPos* 168v; Y pobrawłzy te ktorzy byli w Gálileiey/ [...] przyprowadził do Iudy z wielkim wefelim. *BudBib* 1.*Mach* 5/23; Wálz Mátheufz nápiśał/ iż Iezufá przyprowadzili rodzicy do Gálileiey y z nim w miesście Nádzárecie miełzkáli *CzechRozm* 144; *KochOdpr* A3v; Ledwie byli pięć dni mnifzy oni ná wygnaniu/ á iufz [cesarz] kazał ie zásie ná zad do Cárogradu/ z tákálfz nędzą y trudnością przyprowadzić *SkarŻyw* 300; Horde iedną do Litwy Witołd przyprowadził *StryjKron* 507, 180, 782; *WerGość* 256; *WujNT Act* 11/25; *RybWit* [A]v.

przyprowadzić którądy (1): Ktorą [*Helenę*] [...] ALEXánder [...] Vniośł od mężá/ y przez byftre morze Do Troiáńkiego miáftá przyprowadził. *KochOdpr* A3v.

Zwrot: »na pomoc przyprowadzić« (1): Iam Hufłankálfan pięćdziefiát kroć fto tyfiefcy woýłká fwoiego ná wygládenie Turkow/ á ná pomoc Chrześciánom miał przyprowadzić *StryjKron* 652.

»przyprowadzić z sobą« (1): Márká wzięwłzy przyprowadz z łobą: bo mi ieśł pożyteczny ku pośludze *WujNT* 2.*Tim* 4/11.

Szeregi: »donieść a przyprowadzić« (1): A gdy ią [pasterz owcę zabłąkaną] znaydzye/ iáką tu przypomina [*Pan*] radość á pociechę iego/ iż ią weźmie ná fwoie rámioná/ á doniefie ią á przyprowadzi ią zálief do onego ftdáká fwego. *RejPos* 168v.

»przywieść (a. [i zawieść]) i ([a]) przyprowadzić« (1): Ktoż mię przywiefdzie do miáftá obronnego? á kto mię przyprowadzi áż do Edom [*Quis deducet me ... quis deducet me*]? *BibRadz Ps* 59/11; [Y rzekł do niego Angioł: Ia y záwiodę go [*Tobiasza do Medii*]/ y zás przyprowadzę do ciebie [*Ego ducam, et reducam eum ad te*]. *Leop Tob* 5/15 (*Linde*)].

W przen (1) : Acżem trochę przyłóżył co s Fránciey fłyfzę. Iák lie táb nálfzym poślom s Krolem fwym wodziło/ Iák go przeyrzenie Páńłkie nam przyprowadziło. *StryjWjaz* A3.

Przen (3) :

przyprowadzić do kogo, do czego (2): A gdy y ty [*nieskruszone serca*] do pana Chriřtuřa przyprowadził [!] [*Franciszek Spiera*]/ tedy oboie [*skruszone i nieskruszone serca*]/ aby w wierze prawyi cnotliwem żywotem pana Boga chfálili/ frodze zarás i mile napominał *MurzHist* C; á tyś nas vbogief Krom vrázu/ y krom fłzkody Przyprowadził do ochłody. *KochPs* 95.

Zwrot: »do żywota wiecznego przyprowadzić« (1): Offiárá [*mszy św.*] nas prófimy pánie twemu imieniu pořwięcona niechay otzyści/ y záwždy do żywothá wietznego przyprowadzi. *KrowObr* 169.

a. O działaniu Boga i Maryi (18) : Za Iordanem X Kardynał vrget ieszcze mu KIM zadney otuchy nie vczynił. barzo wtym trudny. Panie Boze sam wñ przyprowadz tym rychley *ActReg* 171.

przyprowadzić do kogo (1): Abowiem ci ktorzy z ciebie [z *Jeruzalem*] fzlif pieřzo będąc gnáni od nieprzyaciół/ thy Bog ze chwałą y z dołthoynośćią przyprowadzi do ciebie iákó fyny Krolewłkie. *BibRadz Bar* 5/6.

przyprowadzić ku komu (1): Potym matuchna wfłwego milofierdziá ku fynáczku cie przyprowadzi/ a twoief wolą iemu wziawi *OpecŻyw* 30.

przyprować na co [= do uczestnictwa w czym] (1): iŝ [Pan Bóg] nań [na ósmy synod] nie tylo Greki/ ále dálekie bárzo/ y dawno od iedności Kościoła Bożego odłączone Chrześcijánkie narody/ przyprowádził *SkarJedn* 301.

przyprować z kim (1): Abowiem ielli wierzymy iż Iefus vmárł y zmartwychwstał: ták teŝ Bog te ktorzy záfnęli przez Iefuła przyprowádzi z nim. *WujNT 1.Thess 4/14*[13].

przyprować dokąd (13): *RejPs* 146; odpuść grzech ludowi twemu Izráelkiemu/ y przyprowádz ie do ziemie ktorąś dał im y oycom ich. *BudBib 2.Par 6/25*; Y zgromádzę ia óstátki ftádá moiego ze wŝzech ziem do ktorychem ie rospędził y przyprowádzę ie do obor ich/ áby sie mnożyły [*Vulg Ier 23/3*] *CzechRozm* 117, 117, 118. *Cf przyprowádzić skąd dokąd, Zwroty, W przen.*

przyprować skąd dokąd (1): Z Gdańká teŝ kiedym bieżał do Ruśi pópiechem, Y ftámtdęś we zdrowiu mię tu przyprowádził. [...] łzczodroblivy Boże. *CiekPotr* 63.

Zwroty: »przyprować do wiecznego krolestwa« (1): A potym nas przyprowádzi [Bóg Ojciec] do wiecznego krolestwá łwoiego *RejPos* 220v.

»do żywota wiecznego przyprowádzić« (1): tę błogóśławioną Pánnę [Maryję] nazywaią mátką miłóŝierdzia: áby Mnichy y Mnińŝki tzału godziny łmierci przyięłá/ [...] do żywotá wietznego przyprowádzila *KrowObr* 155v.

W przen (5) :

Zwroty: »na drogę zbawienną przyprowádzić« (1): Co ná poczátku przy Adámie y Ewie wężowi powiedżiano było/ [...] tedy to wŝyftkiemu potomŝtwu Adámowemu łży. [...] ktoreby iedno BOg łam w łámym łobie vmiłowál/ y ná tę drogę zbáwienną/ ktorymkolwiekby to łpósobem było przyprowádził. *CzechRozm* 174.

»przyprować do portu (szczęśliwości), na port« [*szyk zmienny*] (3:1): I vwefelili sie iż vćichnęły (*koment*) Czulf burze thego morza. (–) I przyprowádził ie pan bog na port według woley ich [*et deduxit eos in portum voluntatis eorum*]. *WróbŻółt* 106/30; *Leop Ps* 106/30; *RejPos* 51v; ták cię łam poprowádzi [*Chrystus*]/ że cię do nawyźłzego łtopniá mądrości/ y wŝyftkich Cnot portu łzczęśliwości y błogóśławieńtwá [!] prawdziwego bez żadney omyłki przyprowádzi [*Ps 106/30*]. *KołakSzczęśl* C2.

b. *O gwieździe betlejemskiej: wskazać drogę i cel [dokąd] (2) :* Skoro z miáltá wyiecháli [*poboźni królowie*]/ onę im gwiazdę vkazał [Bóg]/ ktora ie do Bethleem przyprowádzila *SkarŻyw* 27; *LatHar* 345.

2. *Przynieść coś, dostarczyć coś gdzieś; offerre PolAnt [w tym: co (7)] (8) :* Y przyprowádzili Hetmánowie [*dary*] ná obnowienie ółtarzá *BudBib Num 7/10*.

przyprować przed co (1): tedy przyprowádzili ksiąŝetá ich dáry łwe przed ółtarz. *BudBib Num 7/10*.

przyprować dokąd (5): dotąd yey łtrzeŝe [*cieśła szkuty*] [...] pokąd yey ná brzeg morłki nye przyprowádzi. *GliczKsiąŝ* Q2v; ktorą [*koronę*] tegoŝ dnia o trzech á dwudzieftey w wieczor przyprowádzono/ do zamku Prákiego *BielKron* 328v, 425v; Ciało iego potym łyn tego Cefarzá Theodozyus/ [...] do Konftántynopola przyprowádził. *SkarŻyw* 90; *StryjKron* 467.

Zwrot: »przyprowadzić z sobą« (1): potym [książę Bazyli] ziemią przyiachał do Kijowá z wielką rádością ludu póspolitego. Przyprowadził też z sobą kości S.Klimunta/ obrázy/ kłięgi y infze naczynia y aparaty Kościelne/ y Naftaliufá Protopopá z Korffunu *StryjKron* 140.

3. *Spowodować, że ktoś coś zrobi, otrzyma lub osiągnie* [kogo] (7) : Zátym pokłękńawfzy chwaliłem y dobrorzeczyłem Páná Bogá Abráhámá páná moiego/ kthory mię profto przyprowadził/ ábych iá wziął corkę brátá páná mego/ fynowi iego. *BibRadz Gen* 24/48.

przyprowadzić do czego (3): Więc w nádzieię [!]/ y práwá nie dobrego/ y wrzędniká niezbożnego/ pozowie drugi dobrego człowieká/ tylko dła [!] tego/ żeby go do przysięgi ták przyprowadził/ iżby fię iey odkupowác musiał *GórnRozm* I2; *SkarKaz* 489a. *Cf przyprowadzić do czego od czego.*

przyprowadzić do czego od czego (1): Nákoniec y z lámey Moskiewfkiey ziemie [papież] niktorych młodzieńcow wezwał áby [...] czáfu fwego od odfzczepieńftwá do iedności kościelney fwego narodu łudzie [!] przyprowadzić mogli *ReszHoz* 135.

a. O Bogu (3) :

przyprowadzić do czego (2): ij też [Panie] niebieskięgo pokoju pilné żądanię przywiedz/ a potym do tego pokoju widzenia racz nás przyprowadzitz *OpecŻyw* 72v; *LatHar* 177.

przyprowadzić na co (1): *PowodPr* 2 *cf Szereg.*

Szereg: »powołać i przyprowadzić« (1): Wfzytko tedy po Bogu záwiřło ná fpráwie Wálzey K.M. ktorego iáko Bog dżiwną opátrnością fwą/ nád ludzká/ ná to Kroleřtwo powołał/ y przyprowadził [...] ták nádzieiá ieft/ iż to do końca czynić będzie. *PowodPr* 2.

Synonim: przywieść.

Formacje współrdzenne cf PROWADZIĆ.

Cf PRZYPROWADZENIE, PRZYPROWADZONY